

Trofeiden tuontikielto kaataisi elinkeinoja

Monet lentoyhtiöt kieltäytyvät kuljettamasta metsästysmuistoja ja europarlamentissa on keskusteltu trofeiden tuonin täyskiellon puolesta. Metsästysmatkailun ympärillä pyörii kuitenkin esimerkiksi Afrikassa elinkeinotoimintaa, joka luo hyvinvointia paikalliselle väestölle ja riistakannoille. Trofeiden tuontikielto Eurooppaan olisi kova isku paikalliselle maaseutuväestölle.

Pidän trofeemetsästystä täysin hyväksyttävänä, kun se tapahtuu vallitsevien lakien ja säädösten mukaan ja eettiset periaatteet muistetaan, sanoo kansainvälisillä kentillä pitkään työskennellyt Jan Heino. Heino on vahva vaikuttaja, joka globaalitasolla seuraa aktiivisesti riista- ja metsästysasioita.

Metsästysmatkailu, johon metsästysmuistot eli trofeet kuuluvat, pitää sisällään työtä ja toimeentuloa paikallisille yrittäjille. Heino korostaa paikallisia vaikutuksia ja metsästäjien roolia riistanhoidossa ja valvonnan ylläpitämisessä. Esimerkiksi usean tahon vahvasti ajama trofeiden tuonin täyskielto Eurooppaan vaikeuttaisi montaa paikallista elinkeinoharjoittajaa ja romahduttaisi heidän talouttaan. Kielto koskisi kaikkia lajeja, myös niitä, joiden riistakanta on runsas.

Kaikki lentoyhtiöt eivät tuo trofeita

Kaadetun eläimen työstäminen trofeeksi vie aikaa ja vaatii osaamista. Se takaa esimerkiksi monen eteläafrikkalaisyrittäjän toimeentulon pitkäksi aikaa. Metsästäjälle trofee taas on raskas muisto.

Heino ei katso suopeasti kymmenien lentoyhtiöiden päätöstä olla kuljettamatta trofeita rahtiensa joukossa. Heino sanoo CIC:n olleen yhteydessä lentoliitto IATA:an yrittäessään saada ratkaisua asiaan.

Kiellon perusteet ovat Heino mukaan epäselvät. Jokainen lentoyhtiö päättää itse rahtin-

Afrikan yleisin antilooppi on impala. Erilaiset impalatrofeet ovat suosittuja metsästäjien keskuudessa. Jan Heino kaatoi tämän impalan KwaZulu-Natalissa 2015.

sa. Hän kuitenkin ihmettelee, miksi laillisesti kaadetun riistaeläimen trofee, jolle on kirjoitettu metsästysmaan viranomaisen todistus kansainvälisten sopimusten täyttymisestä, on vastenmielinen kuljetettava.

- Etelä-Afrikassa metsästysmatkailun ympärillä pyörii elinkeinotoiminta, jonka volyyymi on toista miljardia dollaria vuodessa. Moni metsästysmatkalle lähtevä haluaa ehdotto-

masti saada sieltä trofeen kuljetettua kotiin. Lihathan hyödynnetään jo paikan päällä, ja ne menevät lähes poikkeuksetta paikallisten hyväksi, Heino kertoo.

Metsästyskielto romahdutti kannat

Heino kertoo, että Keniassa kaikki metsästyskiellettiin jo 1970-luvulla. Sen seurauksena salametsästys on maassa yleistynyt ja riistakannat ovat romahtaneet. Tämä on Heino mukaan yleinen totaalimetsästyskiellon seurauksena monessa maassa, ja johtanut siihen, että kansallispuistojen ja muiden suojelualueiden ulkopuolella on enää vain vähän riistaa. Kun lailliset metsästäjät ja heidän paikallisyhteisönsä eivät enää voi toimia, tilanne riistäytyy käsistä.

- Tuorempi esimerkki löytyy Botswanasta,

PATRICK ACUTT

missä metsästys kiellettiin pari vuotta sitten. Riistakannoille on todennäköisesti käymässä huonosti, kun salametsästys yleistyy ja leviää myös suojelualueille, Heino uumoilee.

- Koska norsunluun ja sarvikuonon sarven kysyntä on etenkin Kaukoidässä kova ja hinta korkea, ottavat salametsästäjät suuria riskejä. Viimeisintä tekniikkaa helikoptereineen on ollut rikollisliigojen käytössä jo jonkin aikaa, Heino lisää.

Hyödyt kiistattomia

Metsästysmatkailu saa aikaan monenlaisia hyötyvaikutuksia, ja taloudelliset vaikutukset eri maanosissa ovat mittavat. Toiminta luo työtä ja hyvinvointia sekä torjuu salametsästystä. Pääosin metsästys kohdistuu elämänsä loppupäässä oleviin eläinryhmiin, jolloin metsästys pitää riistakannat elinvoimaisina ja trofeet tuottavina.

Parhaat esimerkit paikallisväestön hyötyemisestä ovat Heino mukaan Etelä-Afrikasta ja Namibiasta. Namibiassa paikallisyhteisöt ovat onnistuneet pyrkimyksissään ryhtyä metsästysmatkailuyrittäjiksi, ja maa on myös palkittu kansainvälisesti monimuotoisuuteen liittyvällä tunnustuksella hyvästä mallistaan.

Tiedot talteen otetuista trofeista auttavat riistabiologian tutkimusta. CIC:n tietopankin myötä kymmenet tuhannet mitatut ja ikämäärityt trofeet tulevat jatkossa keskitetyn koon ansiosta kertomaan tutkijoille ympäristötekijöiden, evoluution ja metsästyksen vaikutuksista riistakantoihin.

Ongelmiakin metsästys tuo mukanaan. Jan Heino luottaa kansainväliseen yhteistyöhön ongelmien ratkaisemiseksi. Hänen mielestään pääpainon pitää olla ennakoivalla työllä. Metsästäjillä ja muulla paikallisväestöllä on ratkaisevan tärkeä osa valvoa etenkin käytännön tapahtumia maastossa.

- Paikallisyhteisöjen pitää kokea hyötyvänsä riistan vaalimisesta. Väärinkäytöksiä ehkäistään parhaiten sallimalla metsästys, joka tietenkin pitää järjestää laillisesti ja kontrolloidusti. Salametsästys ei lopu vain palkattujen vartijoiden ja poliisien valvonnalla, vaan pitää puuttua salametsästyksen syihin. Sala-

Metsästysmatkailu saa aikaan monenlaisia hyötyvaikutuksia, ja taloudelliset vaikutukset eri maanosissa ovat mittavat.

Mikä trofeissa kuumentaa?

III Keskustelu trofeista, ja niiden kuljetuksista veloo kuumana. Liikehdintä on selvästi saanut alkunsa salametsästyksen, kalliiden norsunluiden ja sarvien salakuljetuksesta sekä Etelä-Afrikassa tapahtuvasta tarhattujen leijonien metsästyksestä pienissä aituksissa, johon CIC on ottanut jyrkän kielteisen kannan.

Europarlamentissa kerättiin nimiä trofeiden tuonin täyskiellon puolesta. Alun huuma kuihtui tiedon lisääntyessä ja nimilista jäi lyhyeksi. Jopa maailman luonnonsuojelujärjestö IUCN reagoi voimakkaasti aloitetta vastaan ja lähetti europarlamentaarikoille kirjeen, jossa oli paljon asiaa trofeemetsästyksen puolesta.

Eläinten tuonnissa, viennissä ja kaupassa on aina noudatettava sekä tuonti- että viennin CITES-sääntelyä, eli villieläimistön ja kasvien uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevaa yleissopimusta.

Säännelty laillinen metsästys antaa paikalliselle väestölle tuloja ja toimeentulon mahdollisuuksia ja edesauttaa kantojen ja elinympäristöjen ylläpittoa.

JAN HEINO

metsästyksen torjunnassa kovilla keinoilla kuolee Afrikassa liikaa ihmisiä, Heino painottaa.

Olosuhteet eroavat

Metsästyksen liittyvät eettiset ohjeet ovat samansuuntaisia eri puolilla maailmaa, mutta olosuhteet ja perinteet poikkeavat reippaasti toisistaan.

- Euroopassakin metsästyksen suhtautuminen vaihtelee. Pohjoismaissa se on luontevaa luonnonvarojen käyttöä ja hyväksyttyä. Jossakin muualla se on yläluokkaista "herrojen huvia". Suomessa tasapuolisuus näkyi siinäkin, että metsästävien naisten määrä kasvaa, Heino sanoo.

Afrikassa erilaisia metsästettäviä eläimiä on paljon enemmän kuin Suomessa. Tunnistaminen on vaikeampaa, ilmasto on erilainen, osa metsästettävistä eläimistä on vaarallisia. Esimerkiksi haavoittunut kafferipuhveli on suorastaan hengenvaarallinen.

Tarhattujen eläinten metsästys tuomitaan

CIC ja useimmat muut metsästysorganisaatiot ovat ottaneet jyrkän kielteisen kannan tarhattujen leijonien metsästyksiä (canned hunting) vastaan. Esimerkiksi Etelä-Afrikassa leijonia saatetaan kasvattaa ja päästää aiduille alueille metsästettäväksi. Yksilöitä ostetaan, myydään ja kuljetetaan kuorma-autoilla uusille riistafarmeille.

- Käytäntö on osaltaan herättänyt halua trofeekieltoon. Eettisyys ei helposti mahdu leijonien kasvatusaitauksiin, Heino sanoo ja toteaa, että tätä taustaa vasten trofeiden täyskieltoajatuksien ovat ymmärrettäviä.

- Vastuullisen metsästyksen ja riistanhoidon perinteen siirtäminen seuraaville sukupolville on pitkälti nyky metsästäjien harteilla. Toivon, että metsästyksen totaalikiellon kannattajat näkisivät negatiiviset seuraukset ja tulisivat järkiinsä, Heino kiteyttää. ■

Jan Heino on kansainvälisillä kentillä vaikuttava metsäneuvos, joka on toiminut muun muassa Metsähallituksen pääjohtajana sekä YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n apulaispääjohtajana. Heino toimi viisi vuotta kansainvälisen riistansuojeluneuvoston CIC:n politiikka- ja lakiosaston puheenjohtajana. Työtä jatkamaan valittiin huhtikuun lopussa ekologian ja ympäristönhoidon dosentti, Luonnon- ja riistanhoitosäätiön asiamies Heli Siitari. Hän on ensimmäinen nainen kyseisessä tehtävässä.